Anul IV — Orăștie, 3/15 Octomvrie 1898 — Nr. 40

REVISTA ORĂȘTIEI

ABONAMENTELE:
Pe 1 an 3 fl.; pe 1/2 an 1 fl. 50 cr.; pe 4 luni 1 fl.
Pentru România și străinătate 10 fr. la an.
Manuscripte nu se înapoiază. — Scrisori nefrancate nu se primesc.
Abonamentele se plătesc înainte.

Apare în fiecare Sâmbătă

EDITOR AL FOII: **Aurel Popovici-Barcianu**, director.

PROPRIETATEA **Institutului tipografic „Minerva" în Orăștie.**

INSERȚIUNILE:
Un șir garmond prima-dată 7 cr., a 2-a oară 5 cr., a 3-a oară 3 cr. și timbru de 30 cr.
Atât banii de abonament cât și pentru inserțiuni, sûnt a se trimite la adresa: „Minerva" institut tipografic în Orăștie (Szászváros).

Un nou ordin al Țarului.

Ne este încă tuturor viu în memorie Manifestul Țarului cu privire la desarmare.

Dela un capĕt al lumii până la celalalt numai bucurie și dorința de a se și putea întrupa acest măreț gând a umplut inimile tuturor oamenilor de bine, cari prin bunăînțelegere și în mod pacinic doresc a ajunge la deplină desvoltare pe toate terenele vieții.

Și eată că în scurt timp după darea în vileag a acelui Manifest, Țarul Rusiei a dat un nou ordin, tot atât de uman și tot atât de folositor omenimii.

Și anume toate autoritățile militare și polițieniști au primit o îndrumare dela ministrul rusesc de rĕsboiu despre aceea, cum sĕ se folosască de arme în timp de turburări.

Se zice în acest ordin al guvernului, că atât armata cât și poliția, în timp de turburări sĕ nu se folosească nicicând de glonț și de tăișul sabiei pentru a liniști poporul, ci mai bine de cuvinte înțelepte și blânde, căci cu atât mai ușor vor fi ascultate de popor.

„Nu a ataca poporul este chemarea ostașilor, zice acel ordin, *ci din contră li-se impune datorința a-'l apĕra".*

Nici că se poate un ordin mai uman decât acesta pentru veacul în care trăim, căci au trecut de mult acele vremuri, când cel mai mare și mai tare săria asupra celui mai mic și mai slab și îl supunea cu forța ca sĕ-'i împlinească poruncile.

Prin acest ordin marea poporațiune a Rusiei vede că s'a apropiat timpul, când în locul regimului barbar de până acum, sĕ se nască un regim de blândeță, libertate și fericire.

Acest ordin poate servì de exemplu tuturor țerilor culte, și mai ales ar fi de lipsă ca sĕ afle resunet aci la noi, în Ungaria, unde poporul nostru este aproape zilnic nedreptățit de slugile guvernului, de gendarmi, cari nu știu alta, decât sĕ atace pe bietul țeran fără pic de milă, și în cele mai multe casuri fără a avea vr'o altă vină, decât poate-că și-a făcut și el odată voea, mai uitându-'și de multele nĕcazuri ce zi de zi îi trec peste cap.

Nu ne vine însĕ a crede că acest ordin uman va afla rĕsunet și la stăpânitorii nostri, deoare-ce ei tocmai în anul acesta și-au spart capul cu înmulțirea gendarmeriei, ca de aci înainte și mai multă groază și bătaie fără de nici o vină sĕ sufere poporul nostru dela acele slugi ale guvernului maghiar.

„Subvenție ungurească „Asociațiunii". Acesta este titlul sub care »Budapesti Hirlap» dela 13 Oct. n. scrie următoarele:

»După-cum se știe »Asociațiunea« din Sibiiu primea în fiecare an un ajutor bănesc din București, dela societatea »Transilvania«, cu scopul de a spriginì meseriașii români.

»Ministrul unguresc de interne a oprit „Asociațiunea" a mai primì acel ajutor, sub cuvênt că-'i va de el acea sumă de bani.

»Comitetul »Asociațiunii« la început n'a voit sĕ primească acel ajutor dela guvern, dar' persistând ministrul pe lângă oprirea sa, în cele din urmă, după-cum aflăm, în ședința sa din 6 Oct. a primit această subvenție cu majoritate de voturi.«

Dacă într'adevĕr ar fi așa, am regreta acest pas greșit al »Asociațiunii« din Sibiiu, cu atât mai vîrtos, deoare-ce ea e chemată în primul rînd a apĕra interesele noastre culturale și naționale.

*

Congrua preoților catolici și gr.-cat. Sĕptĕmêna aceasta s'a întrunit în Budapesta, sub presidența metropolitului *Samassa*, comisiunea întregită pentru regularea congruei preoțimii cat. și gr.-cat. La desbateri a luat parte și Exc. Sa Metropolitul Dr. Victor Mihály.

Ca raportor al comisiunii a fost consilierul ministerial Dr. Acațiu Timon.

Metropolitul Samassa, după discursul de deschidere, a zis, că în urma aducerii legii despre întregirea venitelor preoțimii necatolice, ar fi echitabil, dacă aceste legi ar împărtăși de favorurile garantate și pe preoțimea catolică, din care causă ar trebuì sĕ se ceară, prin ministrul de culte, prea înalta învoire a M. Sale, ca cu ocasiunea revisuirii conscrierilor preoțești, acestea sĕ se îndrepteze în modul următor, cu abatere dela regulamentele aprobate deja: 1. Sĕ se șteargă venitele din extrasele matriculare; 2. Sĕ se șteargă peste tot locul stolele de cununii; 3. Cheltuelile sub titlul întreținerii capelanilor sĕ se urce dela 200 la 250 fl.; 4. In toate conspectele preoțești sĕ se șteargă cheltuelile pentru susținerea clădirilor etc

Comisiunea s'a și alăturat la această propunere.

Luând cuvêntul Exc. S. Metropolitul Dr. V. Mihály arată, că trimișii corului episcopesc au îndrumare precisă, după care sĕ ia parte la supraexaminarea conscrierilor de venite numai în înțelesul regulamentului aprobat de M. S. Propune deci, ca înainte de ce s'ar face adresă către Monarch, sĕ se ceară învoirea corului episcopesc la propunerea președintelui.

La acestea se alătură și episcopul de Alba-Regală, Dr. Filip Steiner.

Raportorul comisiunii Dr. Acațiu Timon arată, că dintre 4767 parochii, venitele vor trebuì sĕ se întregească la 847 parochii de rit latin și la 1878 parochii de confesiunea gr.-cat. Suma pentru întregirea celor gr.-cat. se urcă la 880.843 fl. la an.

Peste tot sunt de lipsă pentru asigurarea congruei 1,110.579 fl.

*

O nouă prigonire. In loc ca sĕ se pedepsească gendarmii, cari s'au purtat așa de urît și — ungurește cu prilegiul nunții dlui *Al. Macaveiu* din Bucium, judecătoria maghiară, la arĕtarea acelorași gendarmi a pornit proces împotriva dlui advocat din Câmpeni *Dr. Zosim Chirtop.* Vizitiul d-sale înfrumsețase caii cu pantlici tricolore și aceasta e pricina, că dl Chirtop e învinuit de *„atîțare".* După-cum ni-se scrie din Arad, dl *Dr. Stefan C. Pop,* advocat, care așa de românește s'a purtat în adunarea despre care sĕ spun multe frumoase, la alt loc al foii noastre, încă a fost dat în judecată, fiindcă a avut curagiul sĕ nu lase pe d-nele Sofia *Cothișel* din Certege, Eugenia Stefan C. *Pop* din Arad și pe d-șoara Domnica *Chirtop* din *Câmpeni,* ca sĕ fie batjocurite de către neciopliții gendarmi. Doamnele sunt chemate ca martore în aceste două procese.

Aceste două procese vor da judecătorilor maghiari noue prilegiuri d'a sĕ face de rîs înaintea lumii. Cei doi advocați și buni Români vor ști spune judecĕtorilor maghiari, ca sĕ lucre într'acolo, ca sĕ se înfrêneze odată gendarmii, acești păzitori ai *neordinei.*

*

Conferențe internaționale. In lunile următoare se vor ținea două conferențe internaționale, una asupra desarmării generale, propusă de Țarul Rusiei, ear' alta asupra anarchiștilor, propusă de regele Italiei Umberto, și care se crede că se va ținea la Roma.

Țară bolnavă.

În șovinismul seu nebun, stăpânirea maghiară a adus o hotărîre, în înțelesul căreia, doctori în Ungaria și Ardeal numai aceia pot fi, cari au învĕțat la școlile mai înalte maghiare, ear' cei-ce au învĕțat la școli d. p. în Viena sau aiurea sunt siliți ca sĕ se supună la noue examene, în Budapesta sau Cluj. Că școlile maghiare nici pe departe nu sĕ aseamĕnă cu cele strĕine, o recunosc Maghiarii înșiși. Dar' șovinismul le-a strîmbat judecata și nu vĕd, că prin oprirea tinerilor d'a merge la școli afară de hotarele țĕrii, cea mai rea slujbă sĕ face țerii.

Aproape la două sute de posturi de medici sunt neocupate. Poporul în urma despoierilor necurmate a sărăcit și nu mai poate sĕ plătească pe medic așa dapă-cum s'ar cu-

FOIȚA „REVISTEI ORĂȘTIEI"

Două surori.

Cea dintâiu înaltă, bine făcută, frumoasă, inteligentă, sglobie, iubitoare de vieață, în care întră ca o cuceritoare cu suspinători în jurul ei, cu făgăduinți de fericiri nesfîrșite și de încântări vecînice.

Cealaltă urîtă, cocoșată, cu ochii strînși, în care lucesc une-ori sticliri de pricepere, îndată stăpânite, tăcută, nemișcată, de lângă masa ei de lucru unde croșetează vecînic cu ochii plecați, nevĕzênd nimic în jurul ei, decât uneori frumseța sdrobitoare a soră-sa, și durerea nemângăiată a privirii mamei sale, care le înveselește pe amêndouĕ deopotrivă.

Cea dintâiu duce vieața numai într'un rîs, pe când cea de a doua nu rîde nici-odată, cea dintâiu cântă mereu, cea de a doua nu-'și înalță nici-odată glasul, ca sĕ nu atragă priviri asupra ei.

Cea dintâiu e cochetă, pune ore întregi sĕ se gătească, sĕ se admire înaintea oglinzii.

Cea de a doua desprețuește vieața, umblă vecînic într'o rochie neagră, și n'are nevoie sĕ se uite în oglindă, ca sĕ-'și simță diformitatea ei.

Celei dintâiu îi plac petrecerile, balurile, adunările de lume, unde i-se afirmă ear' și ear', farmecul ei încântător, dorurile ei neîntrecute, frumseța ei victorioasă.

Cea de a doua ese foarte rar din casă, și numai noaptea prin întunerec, face singură o preumblare în mijlocul naturei, dela care sĕ întoarce și mai mâchnită și mai îndurerată, firea e așa de frumoasă, și ea, care ar trebuì sĕ o stăpânească, sĕ o încununeze, e așa de urîtă!

Dar' amêndouĕ surorile sĕ iubesc, și cea mai mică e cea mai bĕtrână, că nu cunoaște din vieață decât durerile, ear' cea mai mare e cea mai tinĕră, rĕsfățată de natură, de oameni, de mamă și de soră-sa. Cu cât drag o gătește cea mai mică pe cea mai mare, câtă mândrie simte când o vede slăvită, câtă bucurie pentru isbânzile ei și în ochii ei trec numai raze de bunătate și de dragoste, niciodată de invidie sau de rĕutate. Celei mai mari adesea i-se oprește rîsul la jumĕtate, sau îi amărește cântecul în gât, când chipul soră-sei îi trece pe dinainte sau prin minte.

Ori-cât e de frumoasă vieața pentru cea dintâiu, soră-sa e o întristare.

Și ori-cât e de urîtă vieața pentru cea de a doua, soră-sa e o bucurie.

Dar' într'o zi cea mai mare se întoarse dela preumblare cu un junghiu într'o parte. Începù a tusì mai întâiu mai puțin, apoi din ce în ce mai mult. I-se dădù tot felul de îngrijiri, nerăbdarea, tinerețea și isbânzile îi făceau sĕ-'i clocotească sângele într'însa, și sĕ nu se astêmpere. Deși sănĕtatea ei începea sĕ se resimță, nu vrea sĕ renunță cu nici un chip la petreceri.

La rugămințile mamei, la stăruințele sorei sale, rĕspundea cu ușurință, luându-le în rîs, prea încrezĕtoare în tinerețea și pofta ei de a trăì.

Până-ce o rĕceală sdravĕnă o trînti la pat.

Dar' nici durerea momentană nu o chinuia așa de amar ca dorința de a fi în picioare, de a alerga, de a juca, de a cânta, în mijlocul lumii aceleia de petreceri, strălucitoare de bogăție, de mulțămire, pe care o părăsise așa de pe neașteptate.

Până când într'o zi își dădù seamă, că e perdută.

Atunci începù a se plânge, a cerșì milă dela toți dimprejur, le apuca mânile, le strîngea într'ale ei și le striga în continuu.

Nu mĕ lăsați sĕ mor! Nu mĕ lăsați sĕ mor!

Dar' nici mama, nici soră-sa, nici cu lacrimile, nici cu dragostea lor neadormită, nu-'i putură face nimic. Murì.

*

Intinsă pe masă, îmbrăcată în alb, învĕlită în flori la lumina făcliilor, dormea zimbitoare, par'că era mândră de cel din urmă triumf al ei de fată frumoasă.

Lumea întreagă alerga s'o vadă, s'o admire cu religiositate; pătrunsă de un respect în neștire, în fața atâtei grații, care se duce.

Și fiecare după-ce o privea, își muta ochii la soră-sa urîtă, care plângea lângă dînsa.

Și fiecare par'că spunea: »Mai bine murea asta«.

Ear' sora urîtă, ceea pe care moartea o ocolise, ca s'o lase sĕ mai sufere pe lume, își înfundă capul în mâni și plângea amar, amar de tot, învinovățindu-se că ține vieața alteia, aceleia care ar fi trebuit sĕ trăească.

Și par'că avea o remușcare că nu s'a dus după ceealaltă, și că a rĕmas neatinsă, moartă într'o vieață din care alta ar fi trăit, și din care ea moare clipă cu clipă.

Și atunci șoptì cu o dorință arzĕtoare, poate singură care o avusese vre-o dată, într'o rugăciune de copil:

— Doamne! Doamne! ia-mĕ și pe mine!

Atunci două brațe îi încolăcesc gâtul și o ploaie de lacrimi îi udă fața, pe când glasul mamei, care o iubea tot ca-și-cum ar fi fost cea mai dăruită de fire, îi spuse încet în plâns:

— Dar' eu cu cine sĕ rĕmân!?

Laura Vampa.

venì. Medicii cei mai mulți sĕ trag la orașe, așa, că până-ce în Budapesta la 10 mii de locuitori sĕ vin 22—23 de doctori, până atunci în comitatul Făgărașului, în Maramurĕș și în alte părți, locuite mai ales de cătră nemaghiari la 10 mii de cetățeni d'abia sĕ vine 1—2 doctori. De aceea apoi și din alte pricini, numĕrul casurilor de moarte în părțile unde nu sunt doctori e mai mare ca ori-unde.

Dar' stăpânirii nici că-'i pasă de sănĕtatea cetățenilor și dacă ar vedea prăpădindu-sĕ întreg elementul românesc s'ar bucura. Că prin scărițarea numĕrului cetățenilor sĕ scărițește și numĕrul celor-ce vor avea sĕ apere țara, precum și al acelora, cari au sĕ plătească dările cele multe, asta nu le turbură judecata. Totul ceea-ce-'ı preocupă pe stăpânitori, e, că nemaghiarii sĕ se maghiariseze, dacă nu împlinesc dorința stăpânitorilor, apoi nici nu sĕ aștepte, ca acestia sĕ facă ceva pentru sănĕtatea lor.

De aici vine apoi, că după darea de seamă a ministrului Perczel Dezső, cele mai rele împregiurări sanitare sunt în partea de rĕsărit a țĕrii, adecă în părțile unde noi Românii locuim.

Apucătura piezișe a stăpânirii d'a ne opăci ca sĕ putem îngriji de sănĕtate sĕ fie un îndemn puternic pentru înaintașii și fruntașii poporului, de a'l lumina pe acesta și spunêndu-'i că sănĕtatea fiind cea mai prețioasă comoară, e de lipsă ca sĕ și-o și păzească și sĕ învețe a și-o păzì.

Școala poate face în privința asta mult, foarte mult. Și trebue sĕ tacă, căci e foarte mare numĕrul acelora, care nu pricep regulele vieții regulate, care nici idee nu au de higienă.

Carierele vieții.

Carierele academice.

Isprăvind în trăsuri generale cele patru cariere, cu cari am promis că ne vom ocupa, nu putem sĕ nu amintim în treacĕt și carierele academice. Zicem în treacĕt, căci altcum prea ne-am extinde, și tema e atât de vastă, încât am putea scoate volume, dacă am exhauria-o pe deplin.

Ținem sĕ amintim la acest loc cel puțin cu numele *cariera de miner* (cu IV. cl.), *de silvicultor* (cu VIII. cl.) și mai ales cariera de *veterinar* și *apotecar* (cu VI. cl.). Cariera de notar, sau de oficiant la postă și telegraf, ori-cât ar fi de rentabilă, nu o putem recomanda la acest loc. Menirea noastră nu poate fi liferarea tinerilor nostri în serviciul nemijlocit al statului, care invoalvă în sine renegarea limbii și a națiunii.

Sĕ revenim însĕ la carierele academice.

*

Începem cu *drepturile,* pentru-că în acest ram sûntem representați mai bine ca în celelalte trei. Numĕrul cel frumos al advocaților români ne îndreptățește a crede, că cel puțin în această direcție am făcut progrese îmbucurătoare. Și numĕrul studenților nostri dela facultatea iuridică (la universitatea din Budapesta din 180 tineri, 114 urmează la drepturi) e o garanță sigură, că nu ne vom oprì la jumĕtatea calei. Vom avea cu timpul o clasă bine organisată de iuriști. Și dacă ne gândim la independența advocaților, atât ca inteligență cât și ca stare materială, ne vom putea da seama cât de mult are sĕ însemne pentru noi aceasta clasă.

Vorbind despre cariera iuridică, nu se va mira nime dacă amintim numai resortul advocaților; la carierele de stat, sau la administrație nu prea avem ce sĕ căutăm în împrejurările de acum.....

*

Facultatea de *medicină* nu presintă un tablou atât de înveselitor ca și facultatea de drepturi. Numĕrul ascultătorilor e de patruori mai mic ca al celor dela drepturi. Nici nu trebue sĕ mai spunem, că numĕrul medicilor e neasĕmĕnat mai mic ca al advocaților nostri.

Faptul acesta își află în câtva explicarea, dacă considerăm chaosul politic, în care se sbuciumă țeara noastră și care atrage atențiunea tuturora asupra legilor, ce se calcă în picioare, și a drepturilor, cari mai există numai pe hârtie.

E explicabil zicem, cu toate acestea nu intrelăsăm a insista pentru această carieră, căci numĕrul medicilor nostri e foarte mic, și în comparație avem o mulțime de cercuri românești, cari ar preferì bucuroase a alege medic din oamenii nostri, cari mai bine-'i înțeleg durerile decât veniturile străine.

Cariera de medic, deși nu e așa rentabilă ca cea iuridică, e la tot casul mai sigură.

*

Mai puțin rentabilă decât amêndouĕ e însĕ cariera de *profesor.*

În articolii de până acum am avut în vedere două lucruri: rentabilitatea carierei și siguranța din punct de vedere național.

Rentabilitatea rĕmâne de astă-dată la o parte și locul ei îl ocupă *principiul național.*

Profesorii nostri sûnt crescuți pentru școalele noastre, ear' școalele noastre-'s sărace.

Profesura e o carieră de jertfă.

Profesorii nostri din Blaj și Beiuș sûnt absolvenți de două facultăți, cei din Brașov și Năsĕud în mare parte își completează studiile la universități din străinĕtate. Ear' salarul lor e atât de mic, încât mândrie ne cuprinde gândind la profesorii nostri, cari se jertfesc pe altarul națiunii, cheltuindu-'și entusiasmul tineresc și inteligența de bărbați luminați pentru deșteptarea și creșterea tinerimii.

Noi sûntem săraci, și în sărăcia noastră avem încă destui bĕtrâni venerabili, destui tineri entusiasti, cari privesc cu fruntea ridicată la înalta misiune de *dascăli ai neamului*, desconsiderând cu nobilă mândrie toate neajunsurile materiale.

Avem... și cu recunoștință ne plecăm în fața lor și îi propunem drept model tinerilor nostri, cari știu sĕ se entusiasmeze și în aceasta epocă de materialism cras pentru un *ideal* mai înalt, desconsiderând interesele propriil

O învingere a Românilor.

(Congregația de toamnă a comitatului Arad).

— Coresp. particulară a „Rev. Orăștiei". —

Arad, 12 Oct. n. 1898.

Hoțiile cele multe ce s'au făcut în comitatul nostru Arad, au atras luarea aminte a întregei țeri și îndeosebi a tuturor Românilor din Ardeal și Ungaria. Era și firesc ca lumea sĕ se scandaliseze vĕzêndu cum se jăfuesc banii obștești.

Mai întâiu notarul *Zacharias* a sĕvîrșit o hoție. Cei din fruntea comitatului nu numai că i-au acoperit hoția, dar' l'au înaintat în slujbă în alt sat, unde mai multe venite are. Pe *Bács*, care ani dearîndul a furat din banii dării stoarsă de pe spinarea bietului popor, l'au făcut nebun, ear' și așa destul de nĕcăjitul popor e silit, ca sĕ-'și dee și cea din urmă bucătură pentru a plătì din nou cele 80 de mii, cu care au ușurat lada cu banii. Dar' coroană la toate hoțiile, le pune cea a lui *Krivány*, cassarul sedriei orfanale, care *un sfert de miliou* a furat, nu deodată, ci ani dearîndul, fără-ca cei chemați a face controlă sĕ fi nădăit ceva, că așa o sumă mare lipsește din banii orfanilor, încredințați prăpăditorului Krivány. Acesta, ca un om ce și-a împlinit bine »datorința«, după-ce a lăsat cassa goală, s'a făcut nevĕzut, ear' comitatul din a cărui încredere a ajuns cassar, e nevoit acum ca sĕ plătească sfertul de milion.

Fișpanul comitatului Arad, Fabián, așa a aflat de bine, ca banii furați sĕ-'i scoată tot de pe spinarea poporului și așa destul de sĕrăcit, mai ales în urma nerodirii anilor trecuți.

Luptacii Români.

De vre-o câțiva ani încoace, de când fruntașilor români le-a reușit sĕ între în congregația Aradului, creaturile stăpânirii trimise pe capul Românilor din comitatul Aradului au avut multe de înghițit. Representanții Români au dus și duc o frumoasă și românească luptă, pentru-ca sfîrșit sĕ pună neîndreptățirilor și despoierilor ce are sĕ le îndure Românii din acest comitat. Luptele purtate până acum sub conducerea aprigului și înflăcăratului părinte *Mangra*, au avut darul de a strînge rîndurile Românilor și de-a tăia mult, foarte mult din ghiarĕle celor, cari au ajuns în fruntea trebilor dela comitat, fără d'a fi vrednici. Invingerea de acum, pe care au câștigat-o Românii asupra mamelucilor stăpânitorilor, fie un îndemn puternic de a stărui tot mai mult pentru ajungerea acelei vremi, când Românul el însuși sĕ-'și fie stăpân și sĕ nu mai fie numai oaie bună de tuns și de muls.

Sfatul din presara adunării.

Avênd sĕ se hotărască la Arad asupra celor mai de vieață interese ale poporului din comitat, membrii români, aleși și viriliști s'au grăbit a lua parte la sfătuirea ce s'a ținut pentru-ca toți membrii, ca adevărați Români, sĕ meargă mână în mână.

Inceperea ședinței și a luptei.

Ședința s'a deschis la orele 9. Românii s'au înfățoșat în numĕr frumos. Intre ei au fost: părintele Vasile Mangra, Dr. N. Oncu, Dr. Stefan C. Pop, Sava Raicu, Dr. Ioan Suciu, Traian Vațianu, I. Herbay, din Arad, apoi dnii Veliciu, C. Gurban și alții mulți din provincie.

Locțiitorul de vicecomite, *Dálnoki,* a presentat proectul de budget întortochiând starea lucrurilor din comitat, spunênd că darea s'a scărițat și câte alte, din lună și din stele. Toate acestea le-a ticluit și spus rugându-'l d'a muia inimile representanților, ca sĕ se îndure și sĕ ridice plata slujbașilor dela comitat și sĕ se facă un nou arunc pe contribuenți, ca sĕ se plătească cele 305 de mii fl. cari au fost furați de Krivány.

Vorbirea dlui Dr. S. Pop.

Dl advocat Dr. Stefan C. Pop, precum în trecut așa și acum, a ținut ca sĕ păsească cu tărie împotriva slujbașilor dela comitat, dintre cari unii fură și fug, ear' alții, cari rĕmân acasă, făuresc nouĕ mijloace și nouĕ aruncuri pentru a sĕrăci și mai tare pe bietul popor.

Dl Pop a ținut o frumoasă, avêntată și românească vorbire, cu care a sdrobit pe ceice cu *aruncuri* vreau sĕ *fericească* poporul. A arătat că în fruntea comitatului sĕ căpĕtuesc numai oameni, cari nici o pricepere nu au, sau dacă au vre-o pricepere, apoi aceea o folosesc pentru a sĕvîrși hoțiile de așa, ca nime sĕ nu știe, și sĕ nu le dea de urmă, până-ce cei-ce le-au sĕvîrșit și-au pierdut urma.

Vestejește apoi cu cele mai aspre cuvinte felul în care sĕ fac alegerile. Slujbașii comitatului, adecă slujile plecate ale fișpanului și ale stăpânirii, calcă în picioare voința poporului și-'i impun ca sĕ aleagă pe cei-ce sunt străini de dorurile, de nevoile lui. Osândește cu toată puterea sporirea cheltuelilor cu honvezimea, căci poporul și așa e sătul de miliție și de gendarmerie, până în gât. Ridicarea lefurilor la slujbași, tocmai acum când poporul a istovit, încă nu se ține de bună. *„Plătim pe slujbașii buni*, încheie dl Pop, *dar nu vom mări lefurile soților lui Krivány"*.

Vorbirea însuflețită a dlui Pop a fost sorbită de cătră Românii de față, cari îl aplaudau într'una. Ungurii și Jidanii înghițau la noduri și schimbau la fețe, de cătrăniți ce erau, la auzul adevărurilor pe cari dl Pop li-le spunea, pe față și românește.

Dintre Români au mai vorbit și d-nii *Veliciu* și *Dr. Ioan Suciu.* Cel dintâiu a făcut o icoană a luptelor pentru învingerea adevărului, lupte, pe care Românii le-au purtat împotriva celor-ce dețin puterea. Felicită apoi pe Ungurul Vásárhelyi László, care scârbit și el de atâtea hoții ce sĕ sĕvîrșesc la comitat, și-a ridicat cuvêntul cerênd ca sĕ se curme odată stările destrăbălate.

Dl *Dr. Ioan Suciu*, advocat în Arad și membru al congregației i-a spus apoi vicispanului, că vrea sĕ amăgească pe membrii congregației atunci când susține, că darea suplimentară e mai mică ca în anul trecut. S'a micit darea suplimentară fiindcă s'a micit și darea directă, care a trebuit sĕ se scărițeze în urma nenorocirilor din anul trecut. Arată apoi și vestejește apucăturile căpeteniilor dela comitat, care lucră cu toată tăria, ca pe Români sĕ-'i scoată din sala comitatului și sĕ le închidă calea de-a putea lua și ei parte la daraverile comitatului, pe cari, firesc lucru, că *mai bine* le cunosc, decât alți trași-împinși, veniți vêntură-țeară, ca sĕ se fericească și sĕ se înbuibe și sĕ înșele și sĕ fure întreg rodul ostenelelor bieților săteni Români.

Votarea.

Vorbirile frumoase ale dlor Pop, Veliciu, și Suciu au făcut pe mulți dintre Maghiari, ca sĕ voteze cu Românii. Alții dintre Maghiari, cari nu au avut curagiul d'a vota după-cum ar fi dorit, s'au tăcut nevĕzuți.

Propunerea comisiei permanente de a sĕ face un nou *arunc de 2%*, prin care sĕ *se mărească lefurile slujbașilor* și sĕ se împlinească sama furată de cassarul scaunului orfanal, *Krivány,* ***a căzut.*** Fișpanul și cu mamelucii sĕi au rĕmas opăriți, ear' Românii au isbucnit în puternice *„Sĕ trăiască"*.

Impotriva propunerii pĕcătoase de a sĕ croì nouĕ aruncuri au votat următorii:

Abfall, Bánhidy, Bulboca, Brenheis, Aug. Beleș, Braun Ferencz, Czifra János, Ioan Ciora, I. Dascăl, I. Evuțian, Habereger, Eftim Igrișan, Kintzig János, Keitler Ferencz, Kerpel, Lövy, Grigore Mladin, Possert, G. Popovici (Șiria), Dr. G. Popovici (Chișineu), Stefan Russu, Liviu Tămășdan, Petru Tămășdan Niculae Urs, David Urs, Ilie Urs, Simion Buda, Ciobriș, I. Danca, I. Iancu, T. Gulieș, Givulescu, C. Gurban, Iuliu Herbay, Iancu Iustin, Árpád Cacinca, Filip Leuca, Arsenie Leuca, V. Mangra, I. Morar, I. Moldovan, D. Muscan, Dr. N. Oncu, Dr. St. C. Pop, I. Popovici, V. Pantoș, Sava Raicu, Dr. I. Suciu, G. Turic, G. Ponta, I. Micloși, I. Russu, M. Veliciu, Teodor Magos, Roșu (Semlac), Franco și P. Dragoș.

Numele lor cu drag îl dăm acì, căci cu voturile lor au contribuit ca dreptatea sĕ nu fie supusă de cătră nedreptate, ear' adevĕrul sĕ nu fie supus neadevĕrului.

Emanuil.

Știri Politice

Despre călătoria împĕratului Wilhelm.

»Agenția Wolff« din Berlin anunță, că împĕratul Wilhelm a renunțat la excursiunea sa în Egipet, nu din alte cause, precum au scris unele ziare, ci inspirat de dorința de a nu face sĕ întârzie lucrările parlamentare și de a deschide în persoană Reichstagul.

*

Expulsarea supușilor strĕini din Austria.

Ministerul de interne a însărcinat autoritățile sĕ interzică șederea în Austria a supușilor strĕini, cari vorbesc în întrunirile ce se țin în Austria, într'un sens anti-austriac, sau cari au de gând sĕ participe la întruniri politice, dacă după viața lor de mai nainte ar exista temerea, că participarea lor la întruniri ar putea sĕ devie o primejdie pentru salutul public.

*

Guvernul sĕrbesc și anarchiștii.

Din Belgrad se vestește, că guvernul va da ordin representanților sei în strĕinătate, sĕ ceară guvernelor pe lângă cari sunt acreditate lista anarchiștilor expulsați, spre a putea lua mĕsuri în contra întrării lor în Sĕrbia.

Două exposiții în Sebeșul-săsesc.

Sub acest titlu am făcut cunoscut cetitorilor nostri în nrul trecut, că în zilele de 26—30 Oct. n. se vor arangia în Sebeșul-săsesc două exposiții, una de poame și alta de vite.

Pentru orientarea celor-ce doresc a expune poame la această exposiție, lăsăm sĕ urmeze următoarele îndrumări, ce le primim dela comitetul »Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiului«, însărcinat cu arangiarea acestei exposiții.

Ca exponenți pot lua parte, afară de membrii Reuniunii, locuitorii din întreg comitatul Sibiiului, numai cât premiile se vor încuviința numai membrilor.

Cerênd trebuința, exponenții au sĕ dovedească, că au produs înșiși obiectele expuse.

Merele, perele, gutâile și persecile au sĕ fie expuse fiecare soiu în câte cel puțin 5 exemplare sănĕtoase și bine desvoltate, ear' prune, nuci, struguri, și c. l., cât trebue spre a umplea un tăier îndatinat.

Abateri se pot face numai cu poame și struguri de o valoare și mărime neobicĭnuită.

Exponenții au sĕ însemne obiectele de expus cu numeri în regulă, eventual și cu numirea locală.

Primirea obiectelor în exposiție se face cu începerea din 22 și până la 25 Octomvrie st. n. prin comitetul arangiator local, care îngrijește de punerea lor în regulă și înzestrarea cu bilete, cuprinzênd numĕrul curent, numele și comuna exponentului, numirea pomologicăși resp. locală a soiului.

Comitetul petrece aceste date și eventualele observări în o listă generală, care se înmanuează juriului.

Poame găunoase, putrĕzite sau altcum stricate, nu se primesc la exposiție.

Cu totul exchiși dela exposiție sûnt, firește, strugurii și tot ce ar provenì din viile puse sub opreliște din causa filoxerei.

Exponenții, cari nu ar lăsa obiectele trimise ca dar Reuniunii, despre ce trebue făcută arătare, le vor lua în primire până Joi, în 3 Noemvrie st. n., la 12 ore din zi, căci de acì încolo nu se garantează pentru ele.

Exponenții sunt îndatorați a se îngrijì înșiși de transportul obiectelor de expus.

Din poamele, ce s'ar trimite spre vênzare, trebue expuse cel puțin 20 exemplare nealese.

Se vor distribuì drept premii diplome de recunoștință și se vor împărți de astă-dată 48 premii de stat, în suma de 200 coroane.

Ca vrednice de premiat se consideră mai ales poamele îndeplin desvoltate, fragede și sănĕtoase, foarte trainice, culese și păstrate cu deosebită îngrijire, bogate în must aromatic, fățoase și avênd mare trecere la noi și aiurea.

Dela premiare se vor exclude poamele culese în pârgă, viermănoase, mult puțin pu-

trĕde, noduroase, bătute sau altcum vătĕmate, deasemenea poamele de soiu recunoscut ca prost, cum și cele pădurețe.

Ce privește expunerea strugurilor, întâietatea se cuvine strugurilor mari, grei, bine închegați, trainici, îndeplin copți, foarte dulci și aromatici, provenind din vițe vestite ca rodnice și puțin expuse la neajunsuri.

Dela premiare se vor exclude strugurii acri, atinși de mucegaiu sau înzestrați cu boabe (boane) relativ mititele și deșirate.

Ear' asupra expoșiției de vite dăm următoarele amĕnunte:

Expoșiția se va mărginì de astă-dată la vite cornute cu excepțiunea caprelor.

Expoșiția se va ținea în ziua amintită, începênd dela 9 ore înainte de amiazi și până la 1 oră după ameazi, când va urma premiarea.

Expoșiția se va ținea pe locul numit *„Târgul de vite“*.

La expoșiție se primesc vitele locuitorilor din toate comunele cercurilor pretoriale *Sebeșul-săsesc* și *Mercurea*.

Pentru vite aduse din afară de Sebeșul-sĕsesc se cer pasapoarte în regulă.

Cerênd trebuința, proprietarii au sĕ dovedească, că au ținut înșiși vitele în timp de $^3/_4$ de an cel puțin.

Oile trebue expuse în grupe de cel mai puțin 3 capete, altcum nu se premiază.

Primirea vitelor în expoșiție se face prin comitetul arangiator local care va publica din parte-'și dispoșițiunile luate. Comitetul poate refusa primirea, însĕ numai din cause binecuvêntate.

Vite jugănite și peste tot vite, cari nu pot servì la prăsirea mai departe, nu se primesc în expoșiție respective nu se premiază.

La fiecare vită respective grupă de oi comitetul arangiator alătură o tăbliță sau bilet, cuprinzênd numĕrul curent, etatea vitei și numele proprietarului.

Vitele se așează în grupele, la cari aparțin.

Despre vitele primite comitetul arangiator alcătuește o listă generală.

Exponenții sunt îndatorați a purta grije de vitele lor și a le da hrana trebuincioasă.

Se vor distribuì *cincizeci-și-șepte premii*, în suma totală de 500 coroane.

Pentru premiarea exponenților atât cu privire la expunerea de poame cât și de vite s'a constituit un juriu, sub presidența dlui *Demetriu Comșa*.

Impărțirea premiilor urmează a se face în mod sĕrbătoresc, ținêndu-se mai întâiu o vorbire în presența juriului, comitetului arangiator, a exponenților și a publicului întrunit.

Exponenții premiați adeveresc primirea banilor prin subscrierea numelor în rubrica: »Adeveresc primirea în regulă a premiului«.

Secretarul juriului se însărcinează a compune un raport special asupra expoșiției și premiilor. Raportul subscris de președintele și secretarul juriului se păstrează în archiva Reuniunii.

Aceia, cari au prăsit înșiși vitele, vor avea întâictate față cu aceia, cari au expus vite prăsite de altcineva.

Nimenea nu poate fi premiat, care n'a ținut vita în grija proprie $^3/_4$ an cel puțin.

Ca vrednice de premiat se consideră mai ales bovinele, care întrunesc în mare măsură însușirile vitelor mari, puternice, frumoase la trup, blânde, lăptoase, bune de prăsilă și de îngrășat.

Față de vitele corcite se va da întâietate vitelor de rassă curată.

Intre scăderile, cari nu îngădue premiarea se numĕră: trup bolnăvicios, murdar, cu totul slăbit sau cu boale înăscute, cum și scăderi care supĕră vederea (d. e. un corn rupt, un mers prost, rane urîte etc).

Ca semne de lapte mult se consideră trup prolungit, piept larg și foale șerpuit cu vine groase; uger plin și mare, nu prea cărnos, nici prea gras, înzestrat cu pĕr scurt și moale și avênd patru țițe moi, groase, lungi, deopotrivă de mari; piele molatică, pĕr subțirel și privire blândă.

Ca bune de îngrășat sunt a se considera mai ales vitele trunchioase, lungi, spătoase, cu capul mic, oase subțiri, piept larg și cărnos, șolduri îndepărtate, coapsă lătăreață, piele mișcăcioasă, pĕr moale.

Ca bune de muncă sĕ consideră mai cu seamă vitele osoase, cu picioare cam lungi, piept lung și rotunzit, șolduri puternice, copite sănĕtoase, mers vioiu și regulat.

Evenimentele în China.

S'a crezut la început, că lucrurile ce se petrec de present în depărtatul Orient, în oriașa împĕrăție China, nu vor putea sĕ aibă nici o influență asupra turburării păcii dintre țerile europene.

Acum însĕ tot mai mult sĕ lățește temerea, că zeu, nu este peste putință, ca din revoluțiunea de palat din China sĕ sară vre-o schînteie de încordare a relațiilor și între puterile europene.

Și aceasta cu atât mai vîrtos, doare-ce se svonește, că neînțelegerile ce au cuprins oriașa împĕrăție ar fi isvorît din rivalitățile ce Anglia și Rusia le au asupra Chinei, încă de timp mai îndelungat.

In Peking, capitala Chinei, este adevĕrată revoluție.

Toți cari au fost de acord cu tinĕrul împĕrat, de a întroduce în China reforme europenești, sunt persecutați într'un mod groaznic, ear' celor prinși le taie capul și-'i trag în țeapă.

Pentru apĕrarea ambasadorilor strĕini au sosit în Peking trupe europene.

Despre tinĕrul împĕrat nu se știe încă nici astăzi dacă a fost omorît sau a fost numai detronat.

Aceia cari au fost contra întroducerii reformelor europene în China, poartă o ură turbată asupra Europenilor.

Neînțelegerile ce s'au încuibat în sinul celor două partide, anume între partida împĕrătesei, care e contra reformelor, și între a tinĕrului împĕrat care e pentru retorme, se lățește cu iuțala fulgerului în toate orașele întinsei împĕrății.

De aceea e de temut, că aceste două partide într'o bună dimineață se vor trezì armate una în fața celeilalte, îndemnată fiind fiecare din partea Rusiei ori a Angliei pentru a avea isbânda fiecare pe partea sa. Din ce apoi foarte ușor ne putem aștepta, că și între aceste două puteri europene se vor încorda relațiile până la extrem, ceea-ce și pentru cestelalte puteri europene, numai urmări bune nu vor avea.

O reminiscență istorică.

Ziarele germane povestesc următoarea istorie nostimă de pe timpul regelui Wilhelm III de Olanda (mort la 1877).

»Regele se ocupa la 1870 serios cu ideea de a declara rĕsboiu Prusiei. Se povestea pe atunci în orașul Haaga, că regele deja a redactat declarația de resbel și că o are închisă în scrinul biuroului seu. Această decisie a regelui implicând un mare pericol pentru statul olandez, se hotărî fostul ministru președinte Thorbeke, sĕ vorbească serios cu regele. Thorbeke, cu toate meritele sale pentru regat, nu se prea bucura de simpatia regelui din causa neclintitei sale liniște și fiegme, ca un adevĕrat Olandez. In ziua aceea a convorbirei Thorbeke întră cu o întâțișare solemnă în cabinetul regelui, care privindu-'l cu bănuială îi zise:

— Bună dimineața, dle profesor, ce e nou în lume?

— Nimica interesant, Sire, numai orășenii din Haaga vorbesc fel de fel de prostii.

— Sper că vorbesc despre ministrii mei, ear' nu despre mine.

— Și despre d-ta, Sire!

— Și despre mine? Și adecă ce vorbesc ei? întrebă regele cu voce apăsată.

— Sire, nu îndrăsnesc sĕ-'ți spun.

— Doresc însĕ sĕ știu.

— Ei, Sire, începù Thorbeke, întonând fiecare cuvênt, cetățenii din Haaga spun, că M. V. ar fi înebunit...

Indrăsnețul prim ministru nu putù sĕ vorbească mai departe. Regele roșu-vînĕt de mânie puse mâna pe călimara grea de argint de pe masă, ca sĕ i-o arunce în capul primului sĕu ministru. Călimara se încurcă însĕ în fața de masă. Thorbeke se ridicase în toată înălțimea sa, se apropie de regele și zise cu un ton apăsat și rece ca ghiața.

— Sire, dacă mĕ vei lovi cu călimara în cap, atunci orășenii din Haaga vor avea dreptate«.

Regele lăsă mâna în jos, pe când Thorbeke începù, cu vorbe respectuoase sĕ exprime pericolul ce amenință statul danez, dacă se va declara resbel Prusiei. Regele se convinse și rupse chiar cu mâna sa declarația de resbel.

NOUTĂȚI

Starea sănĕtății Exc S. Metropolitului Miron Romanul, dupăcum aflăm, s'a agravat. Din această causă s'a ținut Joi înainte de ameazi, un consiliu de medici, care a constatat, că o catastrofă poate întra în ori-ce moment.

*

Fundațiuni de 10.000 fl. Rĕposatul canonic din Lugoj, *Andreiu Pop Liviu* a lăsat din averea sa 5000 fl. ca fundațiune pe seama bisericii gr.-cat. din Lugoj, ear' alte 5000 fl. ca fundațiune pentru stipendii, în administrarea capitlului metropolitan din Blaj.

*

Sfințire de biserică. Duminecă în 11/23 Octomvrie a. c. se va sĕvîrși sfințirea bisericii nou edificată în comuna Certeșul-superior, tractul protopresbiteral al Geoagiului, la care se invită cu toată onoarea preastimatul public din giur. Deoare-ce cu această ocasiune se va ținea și adunarea generală a despărțĕmêntului VIII. al »Asociațiunii pentru literatura și cultura poporului român«, acei P. T. domni, cari doresc a lua parte la banchetul ce se va arangia, sunt rugați a se insinua de timpuriu la președintele comitetului arangiator, *Petru Gabor* în Certeș, spre orientare.

*

„Rosa de aur“. Papa dela Roma în fiecare an face cadou unei principese de religia romano-catolică, o rosă de aur. De astădată a primit acest cadou principesa Gizela, fiica Impĕratului nostru.

*

Alegeri de deputați. Devenind vacant cercul Hunedoarei prin strămutarea deputatului Pogány ca fișpan al Carașului, Ungurii voesc a alege în locul lui pe bar. Szentkereszty György, fișpan al Devei, ear' în locul acestuia pe aventurierul Nopcsa Elek, devenind astfel vacant mandatul de deputat al cercului Orăștiei. La Murĕș-Vașarheiu, în locul rĕposatului deputat Keményi Endre, stăpânirea lucră pentru alegerea fratelui lui Kemenyi Géza. La Sibiiu se va alege de deputat tot Meltzl, cu toate-că acesta a fost director al băncii »Boden-Creditanstalt« de-acolo, ceea-ce e în contrazicere cu deputația.

*

Un frumos exemplu de imitat. D-na Elena Dr. Turnescu din București a dăruit suma de 1000 lei, pentru edificarea unui local de școală în comuna română *Marcoș* din Transilvania. Fapta-'i generoasă se laudă de sine.

*

Ungur ucigaș. Vineri în sĕptĕmâna trecută, o crimă îngrozitoare s'a întêmplat în comuna Hususĕu de lângă Blaj. Eată cum s'a întêmplat lucrul: Ungurul Orbok, proprietar, era dator „Patriei“ din Blaj oare-care sumă de bani, pe cari nevoind a-i plăti, i-s'a intentat proces. Cu purtarea procesului a fost însărcinat dl *Vasilie Oltean*, advocat archidiecesan și jurisconsult al »Patriei«, care în urmă a fost silit a-i secuestra averea. Din această causă s'a dus Vineri împreună cu executorul la Hususĕu. Isprăvindu-'și lucrul, Ungurul a zis cătră Oltean: »Ai gătat?« »Da«. La acest *da* Ungurul Orbok a tras în pieptul lui Oltean două focuri de revolver, în urma cărora acesta a și căzut deloc mort la pământ. Executorul, un Jidan, vĕzênd acestea, a luat-o la fugă, Orbok însĕ nu 'l-a urmărit, ci și-a tras un glonț în cap, încât la moment a murit.

*

Canalul dela Porțile-de-fier, e dat spre folosință. După-cum aflăm, după-ce s'a făcut deschiderea sĕrbătorească a canalului, 100 de corăbii încărcate cu grâu din România au înaintat pe Dunăre în sus. Greutatea grâului cu care au fost încărcate acele corăbii, se urcă la o jumĕtate de milion măji metrice. Grâul se transpoartă în Germania.

*

Necrolog. Primim următorul anunț funebral: Cu inima frântă de durere aducem la cunoștința consângenilor, amicilor și cunoscuților trista și dureroasa știre, că prea iubita noastră fiică, soră și nepoată *Iustina Stefănescu*, după un morb îndelungat, fiind împărtășită cu Sf. Sacramente, 'și-a dat nobilul suflet în mânile Creatorului, Duminecă în 9 Octomvrie st. n. la 2 ore p. m., în etate de 17 ani. Rĕmășițele pământești ale scumpei decedate se vor așeza spre odichnă vecînică, Marți în 11 Octomvrie la 1 oră p. m. în cimiterul gr.-cat. din loc. Cugir, la 9 Octomvrie n. 1898. Dormi în pace, suflet nobil și blând, nu te vom uita! Ioan Stefănescu, Silviu Stefănescu, Sabin Stefănescu, frați. Ionuț Stefănescu, Maria Stefănescu, părinți. Ana Tănase, Salomia Stefănescu, bune. Nicolae Olariu și Vuța Olariu, Constantin și Raveca Olariu, Petru și Paraschiva Stefănescu, Nicolae și Ana Stefănescu, Simion și Maria Stefănescu, Avram și Maria Stefănescu, Vasile și Mărița Stefănescu, unchi și mătuși.

— Joi în 29 Sept. n. a murit în Tîrnava economul *Ioan Dalea*, în etate de 65 ani. Rĕposatul, după-cum ni-se scrie, a fost unul dintre cei mai inteligenți oameni ai comunei. Locuitorii comunei 'l-au ales din acest motiv de jude comunal, purtând acest oficiu timp de 15 ani spre mulțumirea tuturor. In calitatea sa de jude el purta un »Catalog« despre regulata cercetare la biserică a poporului credincios, și pedepsia aspru pe cei-ce din lene ori nepăsare nu se ducea la biserică. Mai întâiu îi dojenia, după aceea îi silia pentru prestarea cu mânile a lucrului comunal. Mai în urmă a fost ales de epitrop primar, muncind pe acest teren bisericesc mai bine de 20 de ani. La înmormêntare dl învĕțător Petru Dalea a rostit un pătrunzĕtor discurs funebru. A lăsat în urma sa doi fii, pe Maxim Dalea, înv. în Vîrciorova și pe fiica sa Ana. Fie-'i țĕrîna ușoară și memoria binecuvêntată.

*

Un nou furt. La ministerul de finanțe din Budapesta s'au furat zilele acestea timbre în valoare de 80.000 fl.

*

Cununie. D-șoara *Iulia Șuiaga* din Lăpușnic și *Toma Roșiu*, înv. în Deva, își vor sĕrba cununia lor în 11/23 Oct. a. c. în biserica gr.-or. rom. din Lăpușnic la orele 3 p. m.

— Sĕ fie într'un cias bun!

*

Petrecere cu joc arangiază tinerimea română din Hunedoara, mâne, Sâmbătă în 15 Oct. n. a. c. în sala otelului »Castelul Huniade«. Venitul curat este destinat pentru fondul »Reuniunii femeilor române gr.-or. din Hunedoara«.

*

Exchiderea „Mehet“-ului dela căile ferate. Ministrul austriac de comunicațiune, a interzis calĕuzilor de-a mai anunța pe la gări plecarea trenurilor prin strigătul de »Abfart!« Aceasta se va face cât mai curênd și la căile ferate ungare. In locul strigătului »Mehet!« plecarea trenurilor se va anunța prin un semn făcut de cătră mașinist.

*

Constituire. Societatea de lectură a tinerimii dela institutul teologic-pedagogic român gr.-or. din Arad, sub conducerea Prea Cuviosiei Sale Domnului director Augustin Hamsea, s'a constituit în ședința ținută Sâmbătă, 12/24 Sept., în modul următor: Președinte: Prea Cuv. Domnul director Augustin Hamsea, vicepreședinte: Aurel Crăciunescu, cl. c. III; notar: Miron Oprean, cl. c. III., secretar: Lazar Vraciu, cl. c. II; cassar: Iuliu Lazarescu, cl. c. II; bibliotecari: Aurel Popa, cl. c. I. și Ioan Furdian, ped. c. IV; controlor: George Cotma, cl. c. III; Vasilie Ilie, cl. c. I., Dimitrie Olariu și Pavel Hărduț, ped. c. IV și Octavian Feier, ped. c. III; membri în comisia literară: Ioan Cărpinișan, cl. c. III; Ioan Iercoșan, cl. c. II; Ioan Ardelean, cl. c. I; Mihail Dragoș și Ioan Butiri, ped. c. IV.

*

Gendarmii purtați pe brațe. Ministrul de honvezi a dat poruncă, ca de acum încolo pentru greșeli disciplinare gendarmii sĕ nu mai fie băgați în fiere și închisoarea sĕ nu țină mai mult de 30 de zile. Mâne-poimâne ne vom trezì, că ministrul maghiar va șterge ori-ce pedeapsă pentru gendarmi, și va da poruncă ca acestor împănați sĕ nu li-sĕ miște nici un pĕr, sĕvîrșire-ar ei ori-ce nedreptăți.

*

Fermecătorii antispiritistice. Joi seara a avut loc în sala otelului »Csősz« din orașul nostru, o representație a profesorului Miszlivecz Vadász, antispiritist, producându-se cu spiritismul, antispiritismul și hipnotismul. Representația a fost foarte interesantă. Sâmbătă și Duminecă încă vor avea loc câte o representație, la ceea-ce onor. public este rugat a lua parte.

*

Un groaznic foc în Bĕrlad. Sĕptĕmâna trecută s'a iscat un mare foc în magaziile depositului militar de furage din Bĕrlad (Romania). Focul cu mare greutate a putut fi localisat. Pagubele causate de acest foc groaznic se urcă la 70.000 lei. De present se cercetează causa din care s'a iscat focul.

*

Câți morți a avut America în rĕsboiul cu Spania? Armata Americei, în rĕsboiul cu Spania, după un raport apărut de curênd, a constat din 274.707 oameni, dintre cari au perit 2910 ostași și oficeri. Dar' dintre acestia pe câmpul de luptă au căzut numai 325, ear' ceialalți s'au pustiit în urma boalelor epidemice ce au bântuit în decursul rĕsboiului.

FEL DE FEL

Un om fricos se plângea, că ori de câteori ese seara pe stradă, pungașii îi fură câte ceva din buzunare.

— De ce nu porți un revolver cu d-ta? îl întreabă cineva.

— Ce, vreai sĕ-'mi fure și revorverul?

*

Intre un bogat și un sĕrac.

Bogatul cătră sĕrac:

— Cum faci de poți sĕ umbli în mijlocul iernii fără palton?

Sĕracul:

— Cum fac? — tremur!..

*

Copíi teribili.

— Mamă, ești bună sĕ-'mi ajuți sĕ fac traducerea aceasta?

— Drăguță, nu pot. Nu știu.

— Și de ce nu știi?

— Pentru-că părinții mei nu m'au dat la școală.

Copilul după o mică tăcere:

— Oh! ce buni trebue sĕ fi fost părinții D-tale..

*

Pâcală mergea pe ploaie cu umbrela închisă.

— De ce nu deschizi umbrela, Pâcală? Nu vezi că 'ți-s'au udat hainele?..

— Nu pot... E nouă... d'abia ieri am cumpĕrat'o.

Pentru redacție responsabil: **Petru P. Barițiu.**

Szám 876—1898. (403) 1—1

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

Alulirt birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a dévai kir. törvényszék 1894. évi 4471 számu végzése következtében Dr. Moldován Szilvius ügyvéd által kipviselt „Ardeleana“ tak. pénzt. javára Moldovan János ellen 100 frt s jár. erejéig 1897. évi november hó 23. foganatositott kielégitési végrehajtás utján lefoglalt és 320 frtra becsült következő ingóságok, u. m. két ló, kócsi és egy pár ló szerszám nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árvesésnek a v.-hunyadi kir. járásbiróság 1898. évi V. 437/3 számu végzése folytán 100 frt tőkekövetelés, ennek 1894, évi január hó 28. napjától járó 6% kamatai, és eddig összesen 76 frt 42 kr. biróilag már megállapitott költségek erejéig Felpestesen alperes lakásán leendő eszközlésére **1898. évi október hó 28. napjának délelőtti 10 órája** határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégitési jogót nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt V.-Hunyadon, 1898. évi október hó 8. napján.

Daczó Ernő,
kir. bir. végrehajtó.

Szám 445—1898. (404) 1—1

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

Alulirt birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a szászvárosi kir. járásbiróság 1897. évi 7407/97 számu végzése következtében Dr. Muntean Aurel ügyvéd által képviselt »Ardeleana« pénzintézet javára Kazán Iuon l. Kazán és Treptes N kolae ellen 20 frt 20 kr. s jár. erejéig 1898. évi szeptember hó 14-én foganatositott kielégitési végrehajtás utján lefoglalt és 315 frtra becsült szarvas marhákból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az algyógyi kir. jbiróság V. 256/2 1898. számu végzése folytán 20 frt 20 kr. tőkekövetelés, ennek 1895. évi junius hó 7. napjától járó 8% kamatai és eddig összesen 32 frt 22 kr. biróilag már megállapitott költségek erejéig Máda községben Kazán Iuon l. Kazán és t. házánál leendő eszközlésére **1898. évi október hó 15. napjának délutáni 2 órája** határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igérőnek becsáron alul is elfognak adatni.

Kelt Algyogyon, 1898. október hó 3-án.

Schuster Vilmos,
kir. bir. végrehajtó.

Sz. 444—1898 (405) 1—1

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

Alulirt birósági végrehajtó az 1881. evi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a szászvárosi kir. járásbiróság 1898. évi szept. I 182/3 számu végzése következtében Dr. Muntean Aurel ügyvéd által képviselt »Ardeleana« pénzintézet javára Kazán Iuon l. Niculae és T. ellen 71 frt s jár. erejéig 1898. évi szeptember hó 14-én foganatositott kielégitési végrehajtás utján lefoglalt és 334 frtra becsült lovak, szarvasmarhák, süldők, takarmáy és szilva czefreből alló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az algyógyi kir. jbiróság V. 240/5 1898 számu végzése folytán 71 frt. tőkekövetelés, ennek 1895. évi május hó 21. napjától járó 8% kamatai és eddig összesen 52 frt 11 krban biróilag már megállapitott költségek erejéig Kazán Iuon l. Nicolae és t. házánál Máda kőzségben leendő eszközlésére **1898. évi október hó 15. napjának délelőtti 12 órája** határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igérőnek becsáron alul is el fognak adatni,

Kelt Algyogyon, 1898 évi október hó 3. napján.

Schuster Vilmos,
kir. bir. végrehajtó.

Szám 446—1898. (406) 1—1

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

Alulirt birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a dévai kir. törvényszék 1897. évi 10007/97. számu végzése következtében Dr. Muntean Aurel ügyvéd által képviselt »Ardeleana« pénzintézet javára Kazán Iuon l. Petru s t. ellen 22 frt s jár. erejéig 1898. évi szeptember hó 15. foganatositott kielégitési végrehajtás utján lefoglalt és 307 frtra becsült juhok, kecskék, takarmány, süldök, 2 fából készült csűr és szarvasmarhákból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az algyógyi kir. jbiróság V. 57/4 1898. számu végzése tolytán 22 frt tőkekövetelés, ennek 1896. évi aprilis hó 4. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 35 frt 74 kr. biróilag már megállapitott költségek erejéig Máda Rőzségben Kazán Iuon l. Petru s. t. házánál leendő eszközlésére **1898. évi október hó 15 napjának délutáni 3 órája** határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igérőnek becsáron alul is elfognak adatni.

Kelt Algyógyon, 1898. október hó 3-án.

Schuster Vilmos,
kir. birósági végrehajtó.

Szám 467—1898 bvghtó. (407) 1—1

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881 évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a dévai kir. járásbiróságnak 1898. évi 12885 számu végzése folytán Dr. Muntean Aurel szászvárosi ügyvéd által képviselt »Ardeleana« szászvárosi pénz és hitelintézet végrehajtató javára Kovordányi Oliver és társai végrehajtást szenvedettek ellen 403 frt tőke és járuléka erejéig elrendelt 1898. évi márczius hó 3. napján foganatositott kielégitési végrehajtás alkalmával biróilag lefoglalt és 1060 frtra becsült szarvasmarha és lovakból álló ingóságok a 403 frt tőke, ennek 1895. deczember hó 10-tól járó 6% kamatai és eddig összesen 46 frt 39 kr. tevő költségeknek felhajtására a korábbi és későbbi foglaltatók javára is nyilvános árverés utján eladatnak.

Mely árverésnek a dévai kir. jbnak 98 VI. 574/3 sz. kiküldést rendelő végzése folytán a helyszinén, vagyis Berekszón Kovordányi Olivér, Gitz Petru és Mártonossy Albert alperesek házánál leendő eszközlésére **1898. évi október hó 19. napjának délelőtt 10 órája** határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében, a legtöbbet igérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ában megállapitott feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Dévan, 1898. október hó 5-én.

Rubner Antal,
kbvégrehtó.

Concurs.

Pentru postul de comptabil la institutul de credit și economii ***„Zarandeana“*** din Băița (Deva mellet) se scrie concurs cu următoarele condițiuni:

1. Concurenții au a-'și înainta rugările subsemnatei direcțiuni, cu documentele despre cualificațiunea ce o au, precum și documentul de praxă, dacă a practicat la vre-un institut de bani, apoi o declarațiune că e capabil a conduce independent toate registrele comptabilității de bancă.

2. Terminul pentru înaintarea de rugări se fixează ***1 Noemvrie n. a. c.*** Postul îl va putea ocupa cu ***1 Decemvrie st. n. 1898.***

3. Sal ul împreunat cu acest post e ***400 fl. . . a.*** solviți în rate lunare anticipative și ***tantiema statutară*** socotită cu 15 Februarie 1899 st. n. precum și ***cuartir liber în edificiul institutului.***

4. Alesul după un an de probă va fi denumit definitiv.

Băița, 1 Octomvrie 1898.

(398) 2—2 Direcțiunea.

Sz. 468—1898 bvghtó. (408) 1—1

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. evi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a dévai kir. járásbiroságnak 1898. évi 992 számu végzése folytán Dr. Muntean Aurel szászvárosi ügyvéd által képviselt »Ardeleana« pénz és hitelintézet Szászvárosson végrehajtató javára özv. Martonossy Jánosné és társa végrehajtást szenvedettek ellen 425 frt. tőke és járuléka erejéig elrendelt 1898. márczius hó 3. napján foganatositott kielégitési végrehajtás alkalmával biróilag lefoglalt és 555 frtra becsült lovak, szarvasmarha, széna és szekerekből álló ingóságok a 425 frt. tőke, ennek 1896. aprilis hó 30-tól járó 6% kamata és eddig összesen 83 frt 45 krt tevő költségeknek felhajtására a korábbi és későbbi foglaltatók javára is nyilvános árverés utján eladatnak.

Mely árverésnek a dévai kir. jbnak 98 VI. 583/3 sz. kiküldést rendelő végzése folytán a helyszinén, vagyis Haróban Vislei József házánál leendő eszközlésére **1898. évi október hó 19. napjának délelőtt 8 órája** határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében, a legtöbbet igérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ában megállapitott feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Dévan, 1898. október hó 4-én.

Rubner Antal,
kbvégrehtó.

AVRAM GERGEL

lăcătuș și mașinist

s'a stabilit în orașul nostru și primește ori-ce lucru ce se refere la branșa aceasta cu prețuri foarte moderate.

Primește mai departe reparări la **mașini** de ori-ce soiu și le execută în timpul cel mai scurt.

Cu deosebită stimă

Avram Gergel

(392) 3—3 Orăștie, (St. Mănăstirii).

„ARDELEANA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMÍI, SOCIETATE PE ACȚII ÎN ORĂȘTIE.

Local de prăvălie de închiriat!

În casele cele noue ale institutului din Strada-Tergului este a se închiria cu începere dela *1 Maiu 1899 un local de prăvălie împreună cu pivni:ele și magazinele aparținătoare,* sub condițiile, ce se pot vedea în biroul institutului în orele regulate de oficiu.

Reflectanții sunt rugați *a-'și înainta ofertele lor* adresate la Direcțiunea institutului în terminul *până la 15 Noemvrie 1898.*

Orăștie, la 8 Octomvrie 1898.

(402) 1—2 DIRECȚIUNEA.

Prăvălie nouă!

Prin aceasta subscrisul aduc la cunoștința prea onoratului public, că retrăgêndu-mĕ din prăvălia dlui *Friedrich Schuleri* din loc, am cumpĕrat prăvălia dlui *Albert Toth* din piață și am împrotocolat-o sub firma:

GUSTAV ZOBEL

provĕzêndu-o cu tot felul de articli, ca ***fer, spițerie, vase de culină, văpsele*** și ***făină.***

Indeosebi atrag atenția onoratului public asupra mărfurilor totdeauna proaspete ca și asupra făinei îmbunătățite a morilor ung. cu vapor, și îl asigur de un serviciu prompt și real, cu prețuri foarte moderate.

Rugând deci onor. public pentru binevoitorul seu sprigin, semnez

cu toată stima

(409) 1—5 GUSTAV ZOBEL.

BLUMENHANDLUNG

DER

ELISE HEDWIG BROOS

empfielt ihr reichhaltiges Lager von Stroh u. Makart

Grabkränzen

für Allerheiligen von **30** kr. aufwärts bis **5** fl.

Gleichzeitig offeriere ich meine ganz neu eingerichtete Blumenhandlung zur Anfertigung v. BRAUT-BOUQUET, KRANZELBOUQUET, BRUSTBOUQUET und NATURKRÄNZEN zu den billigsten Preisen bei prompter Ausführung.

(400) 2—

„MINERVA“ institut tipografic în Orăștie.